

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Christiansborg
1240 København K

J.nr. NST-401-01448

Den 19. februar 2015

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i brev af 23. januar 2015 stillet følgende spørgsmål nr. 146 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mette Bock (LA).

Spørgsmål nr. 146 (alm. del)

Vil ministeren redegøre for, hvor stor en del af den nitrat, der befinder sig i de danske vandløb i månederne oktober til januar, der kan genfindes i det danske vandmiljø i den efterfølgende sommer samt fremlægge dokumentation for, hvorvidt den nitrat, der om sommeren formodes at befinde sig et sted i Atlanterhavet, kan have nogen som helst indflydelse på det danske vandmiljø?

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet for Naturstyrelsen, der har oplyst følgende, som jeg henholder mig til:

”Den danske kvælstofudledning (overvejende i form af nitrat) fra landbrug og spildevand er generelt af stor betydning for miljøtilstanden i mange danske fjorde og kystvande. Dette bekræftes af beregninger udført af Aarhus Universitet og DHI til brug for vandområdeplaner 2015-2021.

Langt hovedparten af kvælstofudledningen stammer fra landbruget, hvor gødning udvaskes til vandmiljøet. Kvælstofudvaskningen, og dermed udledningen til fjorde og åbne kystvande, varierer hen over året med vandafstrømningen. I vintermånederne, hvor vandafstrømningen er størst, forekommer også den største kvælstofudledning. Den nationale overvågning af vandmiljøet (NOVANA) viser, at kvælstofafstrømningen i månederne oktober til januar i gennemsnit udgør omkring ca. 45 % af årsafstrømningen af kvælstof.

Kvælstof, som udledes i fjorde og kystvande, indgår som næringsstof for produktionen af alger. I december og januar er algeproduktionen lille, bl.a. som følge af at der kun er lidt lys til stede, mens produktionen begynder at stige kraftigt i februar-marts måned. Det er forskningsmæssigt dokumenteret, at en stor del af det dansk udledte kvælstof i vintermånederne vil være medvirkende til algevækst i forårs- og sommermånederne i de danske marine vandområder¹.

¹ Iltsvind, Peter Bondo Christensen, Ole Schou Hansen og Gunni Ærtebjerg (red.), Danmarks Miljøundersøgelser/Hovedland, (2004).

Den konkrete betydning det præcise sted i den enkelte fjord eller kystområde afhænger bl.a. af, hvor kvælstof udledes det pågældende sted og opholdstiden i den enkelte fjord eller kystområde. Kvælstof, som eksempelvis udledes til en fjord i det sydlige Lillebælt, vil således opholde sig længere tid i de danske farvande, end kvælstof, som udledes ved Skagen.

Kvælstof, som ikke enten bliver lagret eller omsat i havbunden, vil blive ført med havstrømme ud af de indre danske farvande til Nordsøen/Atlantehavet, hvor det således ikke vil have indflydelse på miljøtilstanden i de danske fjorde og kystnære områder. Samtidigt forekommer der havstrømme, som bringer vand fra Nordsøen/Atlantehavet ind i de indre danske farvande. Denne vekselvirkning af kvælstof fra danske udledninger, som transporteres ud af de kystnære danske vandområder, samtidig med der sker indstrømning af kvælstof til de danske havområder fra udenlandske kilder, indgår i de beregninger fra forskningsinstitutionerne, som udgør grundlaget for fastlæggelse af indsatsbehovet og indsatsen i vandområdeplanerne 2015-2021. I den sammenhæng er det væsentligt at understrege, at indsatsbehovet alene er fastlagt med udgangspunkt i den andel, som stammer fra danske kilder.”

Kirsten Brosbøl

/

Mads Leth-Petersen